Fiilimsiler (İsim-Fiil, Sıfat-Fiil, Zarf-Fiil)

Cevap Anahtarı · Kısa Çözümler

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1 **fiilimsi**
Fiilimsiler üçe ayrılır: isim-fiil, sıfat-fiil, zarf-fiil.

2 **D – Y – D – Y**
-mak/-mek isim-fiil ekidir. "Koşuyor" şimdiki zaman ve kişi eki almış çekimli bir fiildir.

3 **a) isim-fiil b) sıfat-fiil c) zarf-fiil**
-mek isim-fiil, -an sıfat-fiil, -ince zarf-fiil ekidir.

4 **C) Kuşların sesini dinlemek bana huzur verir.**
"dinlemek" -mek ekiyle yapılmış isim-fiildir. "bakan" sıfat-fiil, "yağarken" zarf-fiildir; "kırık" kalıcı bir sıfattır.

5 **İsim-fiil: -ış, -mek, -me Sıfat-fiil: -acak, -dık, -an Zarf-fiil: -arak, -ken, -ınca**
Her türden üç ek vardır.

6 **a) dinlemeyi (isim-fiil), bilen (sıfat-fiil) b) yaklaşırken (zarf-fiil)**
"olur" ve "yavaşladı" kip ve kişi eki almış çekimli fiillerdir.

7 **D) Yeni açılan kütüphanede çalışmayı seviyorum.**
D'de "açılan" sıfat-fiil, "çalışmayı" isim-fiildir. Diğerlerinde "yaklaşınca, sarılıp, bitirmeden" zarf-fiildir.

8 **koşarak (zarf-fiil), yazma (isim-fiil), unutulmaz (sıfat-fiil), okuyunca (zarf-fiil)**
"unutulmaz" sözcüğündeki -maz eki burada sıfat-fiil ekidir: unutulmaz anı.

9 **b**
b'de "çıkma" isim-fiildir (çıkma saati). a'da -ma olumsuzluk ekidir; "çıkma" olumsuz emir bildiren çekimli fiildir.

10 **A) Bu sıcakta dondurma herkese iyi gelir.**
"Dondurma" bir yiyeceğin adı olmuş kalıcı isimdir. Diğerleri sıfat-fiil, isim-fiil ve zarf-fiildir.

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11 **uyanıp (zarf-fiil), çıkan (sıfat-fiil), sulamayı (isim-fiil)**
"unutmaz" burada geniş zamanın olumsuzu olan çekimli fiildir, yüklemdir; fiilimsi değildir.

12 **B) Bahçede açan çiçekleri görünce çok sevindim.**
"açan" sıfat-fiil, "görünce" zarf-fiildir. Diğer cümlelerde yalnızca bir fiilimsi vardır: giderken, kalkmak, yazılan.

13 **Örnek: a) Yağmur başlayınca çocuklar içeri koştu. b) Dedemin anlattığı hikâye çok eğlenceliydi.**
a'da zarf-fiil (-ınca), b'de sıfat-fiil (-dığı) kullanılmıştır.

14 **D) Bitmez tükenmez sorularıyla herkesi yordu.**
"bitmez tükenmez" soruları niteler, sıfat-fiildir. Diğerlerinde -maz/-mez geniş zamanın olumsuzudur; sözcükler yüklemdir.

15 **a) çiçekleri b) anahtarı c) kitapların**
Sıfat-fiil, kendinden sonra gelen ismi niteler.

16 **Y – D – D – D**
Fiilimsiler kip ve kişi eki almaz; kip ve kişi eki alan sözcük çekimli fiildir.

17 **A) Çocuklar el ele tutuşarak şarkı söylediler.**
"tutuşarak" nasıl söylediklerini anlatır. Diğerlerindeki zarf-fiiller (batınca, gelmeden, çıkalı) zaman bildirir.

18 **1. dönerken – zarf-fiil 2. konuşmayı – isim-fiil 3. çalınan – sıfat-fiil 4. susamış – sıfat-fiil**
"bitirdi, bulundu, verdik" çekimli fiillerdir.

19 **Tuna**
"başladı" görülen geçmiş zaman ve kişi eki almış çekimli fiildir, cümlenin yüklemidir.

20 **C) Kurumuş yaprakları tırmıkla topladık.**
"kurumuş" yaprakları niteleyen sıfat-fiildir. Diğerlerinde -miş öğrenilen geçmiş zaman ekidir; sözcükler yüklemdir.

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 **A) İsim-fiil**
Sıfat-fiil: yetişen, yıkanmış. Zarf-fiil: koparıp, olunca. İsim-fiil yoktur; "doldururdum, taşır, yıkardık, parlardı" çekimli fiillerdir.

22 **D) IV**
I: uyanır uyanmaz (zarf-fiil), II: yağan (sıfat-fiil), III: yapmak (isim-fiil), sabırsızlanan (sıfat-fiil). IV. cümlede fiilimsi yoktur.

23 **12 puan**
1: yürürken (3) + kırılmış (2) = 5; 2: yapmak (1); 3: alınan (2) + yıkayıp (3) = 5; 4: yüzmeyi (1). Toplam 5 + 1 + 5 + 1 = 12

24 **B) Ali soruyu çözdü. Öğretmen Ali'yi övdü. → Soruyu çözen öğretmen Ali'yi övdü.**
B'de soruyu çözen kişi Ali iken birleştirilmiş cümlede öğretmen olmuştur.

25 **Örnek: Balıkçılar, denizin üstünde uçarak balık yakalamaya çalışan martıları izledi.**
uçarak (zarf-fiil), yakalamaya (isim-fiil), çalışan (sıfat-fiil).

26 **C) Yarışmayı kazananlar ödüllerini sahnede aldı.**
"kazananlar" sözcüğü "kazanan öğrenciler"in yerini tutar, çoğul eki almış ve isim gibi kullanılmıştır.

27 **a) Ada b) 3**
Doğru dizi: ZF – SF – İF – ZF – SF. Ada: 5 doğru, Can: 4 doğru, Ece: 4 doğru, Mert: 3 doğru

28 **D) Yolda bulduğu cüzdanı sahibine vermek için koşarak karakola gitti.**
bulduğu (sıfat-fiil), vermek (isim-fiil), koşarak (zarf-fiil). B'de iki tür, A ve C'de bir tür vardır.

29 **D) IV. cümledeki "okumalıyız" sözcüğü isim-fiildir.**
"okumalıyız" gereklilik kipi ve kişi eki almış çekimli fiildir. I: okumayı (isim-fiil), getiren (sıfat-fiil); II: okurken (zarf-fiil).

30 **Örnek: Telefonumuzu kullanırken (zarf-fiil) zamanın nasıl geçtiğini fark etmeyiz. Ekrana bakmak (isim-fiil) gözlerimizi yorar. Bu yüzden teknolojiyi dengeli kullanan (sıfat-fiil) insanlar daha sağlıklı yaşar.**
Her fiilimsi türünün doğru ekle yapılmış olması ve paragrafın konuya uygun olması beklenir.